

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od 1991.
godine

Predmet br.: IT-95-5/18-T

Datum: 12. mart 2013.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 12. marta 2013.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA IZUZIMANJE DIJELOVA IZVJEŠTAJA
MILETA POPARIĆA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po zahtjevu iz "Odgovora tužilaštva na objelodanjivanje izvještaja vještaka Mileta Poparića i zahtjeva za izuzimanje dijelova Poparićevih izvještaja", koji je tužilaštvo podnijelo 31. januara 2013. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi svoju odluku u vezi s tim.

I. Kontekst

1. Dana 26. aprila 2012., Vijeće je izdalo "Nalog o rasporedu u vezi s okončanjem dokaznog postupka tužilaštva, podnescima na osnovu pravila 98*bis* i početkom dokaznog postupka odbrane" (dalje u tekstu: Nalog o rasporedu), u kojem je optuženog uputilo, između ostalog, da najkasnije do 27. avgusta 2012. podnese spisak vještaka koje namjerava da pozove tokom svog dokaznog postupka i da Vijeću i tužilaštvu dostavi primjerke njihovih biografija i izvještaja.¹ Dana 24. avgusta 2012., optuženi je podnio obavijest o objelodanjivanju biografije Mileta Poparića, koja je bila samo djelimično prevedena na engleski, i dva izvještaja vještaka napisana na b/h/s-u: (1) "Nedoslednosti eksperata Berka Zečevića i Richarda Higgsa u slučajevima granatiranja Sarajeva", čiji su koautori vještaci Mirjana Anđelković-Lukić i Zorica Subotić (dalje u tekstu: Izvještaj o nedosljednostima), i (2) "Ekspertska analiza odbrane dejstva streljačkim naoružanjem na području Sarajeva 1994.-1995. godine", čiji je koautor gđa Subotić (dalje u tekstu: Izvještaj o streljačkom naoružanju).² Optuženi je naveo da je Poparić ekspert za naoružanje i vojnu opremu kojem je povjeren zadatak da izvrši analizu incidenata snajperskog djelovanja navedenih u prilogu Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica), kao i izvještaja i svjedočenja vještaka tužilaštva Berka Zečevića i Richarda Higgsa, te svjedočenja i dokumenata ponuđenih putem drugih svjedoka tužilaštva.³ Optuženi je takođe naveo da će Poparić svjedočiti kao vještak *viva voce*.⁴

2. Dana 30. avgusta 2012., tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na objelodanjivanje izvještaja vještaka: Mile Poparić" (dalje u tekstu: Odgovor tužilaštva iz avgusta 2012.), u kojem je navelo da, budući da dva izvještaja tek treba da budu prevedena na engleski, zadržava pravo da iznese argumentaciju na osnovu pravila 94*bis*(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog

¹ Nalog o rasporedu, par. 24.

² Objelodanjivanje izvještaja vještaka: Mile Poparić, 24. avgust 2012. (dalje u tekstu: Objelodanjivanje iz avgusta 2012.), par. 2.

³ Objelodanjivanje iz avgusta 2012., par. 2-3.

⁴ Objelodanjivanje iz avgusta 2012., par. 4.

suda (dalje u tekstu: Pravilnik).⁵ Međutim, na osnovu djelimičnog prijevoda biografije na engleski, tužilaštvo je osporilo Poparićevu kvalifikovanost kao vještaka za streljačko naoružanje.⁶

3. Dana 7. novembra 2012., podnesena je "Obavijest o objelodanjivanju prijevoda izvještaja vještaka Mileta Poparića i Anđelković-Lukić", u kojoj je optuženi obavijestio Vijeće i tužilaštvo da je prijevod Izvještaja o nedosljednostima na engleski unesen u sistem za elektronsko vođenje suđenja (dalje u tekstu: *e-court*).⁷ Dana 10. decembra 2012., podnesen je prijevod revidirane Poparićeve biografije na engleski (dalje u tekstu: CV).⁸ Dana 24. januara 2013., optuženi je podnio "Objelodanjivanje priloga izvještaju vještaka: Mile Poparić" (dalje u tekstu: Prilog izvještaju). Dana 27. januara 2013., Vijeću i tužilaštvu je *e-mailom* objelodanjen prijevod Izvještaja o streljačkom naoružanju na engleski.

4. Nakon što je podnesen Zahtjev, optuženi je 4. februara 2013. podnio "Odgovor na zahtjev za izuzimanje dijelova izvještajā Mileta Poparića" (dalje u tekstu: Odgovor).

II. Argumentacija strana

5. Tužilaštvo u Zahtjevu traži izuzimanje (1) Izvještaja o streljačkom naoružanju ili, alternativno, paragrafa 6 i 9-11 tog izvještaja; (2) Priloga izvještaju ili, alternativno, diskusije o incidentima 1, 3-5 i 7-11 iz tog priloga; i (3) odjeljaka A1, A2, A4 i B1 Izvještaja o nedosljednostima.⁹

6. Konkretnije, tužilaštvo izuzimanje Izvještaja o streljačkom naoružanju traži na osnovu toga što Poparić nema potrebno stručno znanje iz oblasti streljačkog naoružanja.¹⁰ Prema tvrdnji tužilaštva, mada CV pokazuje da Poparić ima neko osnovno znanje i iskustvo u rukovanju određenim tipovima streljačkog naoružanja, iz njega se ne vidi da ima bilo kakvo specijalističko znanje ili iskustvo iz oblasti streljačkog naoružanja koje bi Vijeću bilo od pomoći prilikom donošenja ocjene o incidentima snajperskog djelovanja koji su se dogodili u Sarajevu.¹¹ Kao mašinski inženjer, on se u svom radu, kako tvrdi tužilaštvo, nije bavio streljačkim naoružanjem niti njegovim balističkim svojstvima, a njegovo ograničeno praktično iskustvo sa streljačkim naoružanjem, koje ne obuhvata i iskustvo u njegovom korištenju u sukobu, ukazuje samo na

⁵ Odgovor tužilaštva iz avgusta 2012., par. 3, 6.

⁶ Odgovor tužilaštva iz avgusta 2012., par. 4-5.

⁷ Obavijest o objelodanjivanju prijevoda izvještaja vještaka Mileta Poparića i Anđelković-Lukić, 7. novembar 2012., par. 1-2.

⁸ Revidirana biografija vještaka Mileta Poparića, 10. decembar 2012.

⁹ Zahtjev, par. 19.

¹⁰ Zahtjev, par. 2.

¹¹ Zahtjev, par. 3-4.

bazično poznavanje takvog naoružanja.¹² Alternativno, tužilaštvo tvrdi da, u slučaju da Vijeće zaključi da Poparić ima potrebno stručno znanje iz oblasti streljačkog naoružanja, iz Izvještaja o streljačkom naoružanju svejedno treba izuzeti paragrafe 6 i 9-11, jer oni sadrže analizu koja nije u domenu njegovog stručnog znanja.¹³

7. Tužilaštvo traži izuzimanje Priloga izvještaju na osnovu toga što se u njemu ne "ažurira, ne pojašnjava i ne razrađuje" nijedan od zaključaka donesenih u Izvještaju o streljačkom naoružanju.¹⁴ Prema tvrdnji tužilaštva, nijedan od deset incidenata granatiranja i snajperskog djelovanja čija analiza se daje u Prilogu izvještaju, a koji nisu navedeni u prilogima Optužnici, nije obrađen u Izvještaju o streljačkom naoružanju, a u diskusiji o incidentu F-9 iz priloga Optužnici samo se prenosi zaključak donesen u Izvještaju o streljačkom naoružanju.¹⁵ Tužilaštvo nadalje tvrdi da optuženi nije dao objašnjenje za to što nije ispoštovao rok koji je Vijeće odredilo za objelodanjivanje izvještaja vještaka i da nije pokazao da bi dopuštanje kasnog objelodanjivanja Priloga izvještaju bilo u interesu pravde.¹⁶ Pored toga, ono ponavlja da Poparić nema relevantno stručno znanje iz oblasti streljačkog naoružanja da bi mogao davati mišljenje o incidentima snajperskog djelovanja obrađenim u tom izvještaju.¹⁷ Alternativno, tužilaštvo tvrdi da, u slučaju da Vijeće zaključi da Poparić ima potrebno stručno znanje i da je Prilog izvještaju generalno prihvatljiv, diskusiju o incidentima 4, 5, 7, 10 i 11 treba izuzeti, jer se ne zasniva na njegovom stručnom znanju.¹⁸

8. Kad je riječ o Izvještaju o nedosljednostima, tužilaštvo traži izuzimanje odjeljaka A1, A2, A4 i B1.¹⁹ Konkretnije, tužilaštvo tvrdi da odjeljak A1 sadrži Poparićeve zaključke o vjerodostojnosti Zečevićevih ranijih izjava koji se ne zasnivaju na Poparićevom navodnom stručnom znanju.²⁰ Ono tvrdi da, s obzirom na to da je Vijeće za jednu Zečevićevu izjavu već utvrdilo da je nije primjereno okvalifikovati kao izvještaj vještaka, ni analiza takvih činjeničnih pitanja nije primjerena tema za svjedočenje vještaka.²¹ Tužilaštvo nadalje tvrdi da se u tom odjeljku govori o komentarima koje je Zečević iznio u svoje tri ranije izjave, od kojih nijedna nije uvrštena u

¹² Zahtjev, par. 4.

¹³ Zahtjev, par. 2, 5.

¹⁴ Zahtjev, par. 7.

¹⁵ Zahtjev, par. 7, fusnota 15.

¹⁶ Zahtjev, par. 8.

¹⁷ Zahtjev, par. 10, gdje se pominju incidenti 1, 3-5 i 7-11.

¹⁸ Zahtjev, par. 11.

¹⁹ Zahtjev, par. 12.

²⁰ Zahtjev, par. 13.

²¹ Zahtjev, par. 13.

spis, zbog čega ta analiza nije primjerena tema za izvještaj vještaka i dokazna vrijednost joj je – ako je uopšte ima – mala.²²

9. Tužilaštvo tvrdi da se u odjeljku A2 iznosi detaljna stručna kritika jednog izvještaja vještaka čiji je Zečević koautor, a u kojem se daje analiza pet incidenata od kojih nijedan nije naveden u prilogima Optužnici u ovom predmetu.²³ Prema tvrdnji tužilaštva, Vijeće ne može ocijeniti Poparićevu analizu Zečevićevih zaključaka, pošto Zečevićev izvještaj u kojem su oni izneseni nije uvršten u spis niti je on tokom svjedočenja govorio o zaključcima o tim incidentima iz pomenutog izvještaja.²⁴ Tužilaštvo takođe tvrdi da bi Poparićeva analiza Vijeću bila od male pomoći prilikom ocjenjivanja Zečevićevog stručnog znanja i da ima malu dokaznu vrijednost.²⁵ Prema daljoj tvrdnji tužilaštva, bilo bi nepravično prema tužilaštvu i Zečeviću da se vještaku odbrane dopusti da pobija Zečevićev izvještaj koji nije ponuđen kao dokaz u ovom predmetu, a tiče se incidenata koji nisu navedeni u prilogima Optužnici.²⁶

10. Tužilaštvo tvrdi da se u odjeljku A4 Izvještaja o nedosljednostima daje analiza Zečevićevog neprihvaćenog izvještaja o jednom incidentu granatiranja u Tuzli koji nema nikakve veze s Optužnicom.²⁷ Ono tvrdi da Vijeće ne može ocijeniti Poparićevu analizu, pošto mu nisu predloženi detaljni dokazi o tom incidentu niti su tokom Zečevićevog svjedočenja izvedeni dokazi koji bi mogli pomoći da se objasne zaključci do kojih je on došao u vezi s tim incidentom.²⁸ Naposljetku, tužilaštvo tvrdi da se odjeljak B1 bavi jednim incidentom koji nije naveden u prilogima Optužnici i Higgsovim dopunskim izvještajem o kojem nije bilo riječi tokom njegovog svjedočenja i koji nije uvršten u spis.²⁹ Prema daljoj tvrdnji tužilaštva, bilo bi nepravično prema tužilaštvu i Higgssu da se vještaku odbrane dopusti da pobija Higgsovu analizu koja nije predložena kao dokaz.³⁰

11. Optuženi se u Odgovoru protivu Zahtjevu.³¹ On tvrdi da je Poparić, kao mašinski inženjer koji se cijeli život školovao i radio u oblasti vojne balistike, odgovarajuće kvalifikovan da pomogne Vijeću u proučavanju pitanja iz domena mašinstva i balistike vezanih za incidente iz priloga Optužnici.³² Optuženi tvrdi da Poparićevo profesionalno iskustvo jasno pokazuje da on ima dovoljno stručnog znanja u poređenju s vještacima tužilaštva kao što su Patrick van der Weijden,

²² Zahtjev, par. 14.

²³ Zahtjev, par. 15.

²⁴ Zahtjev, par. 15.

²⁵ Zahtjev, par. 15.

²⁶ Zahtjev, par. 15.

²⁷ Zahtjev, par. 17.

²⁸ Zahtjev, par. 17.

²⁹ Zahtjev, par. 18.

³⁰ Zahtjev, par. 18.

³¹ Odgovor, par. 1.

³² Odgovor, par. 2–6, 11.

Higgs i Zečević.³³ Kako tvrdi optuženi, čak i da Poparić nije "toliko kvalifikovan", Vijeću bi detaljna analiza incidenata koju je iznio u Izvještaju o streljačkom naoružanju pomogla na isti način na koji su mu pomogli neki svjedoci tužilaštva, iako "nisu imali nikakvo posebno stručno znanje o pitanjima za čiju analizu ih je tužilaštvo angažovalo".³⁴ Naposljetku, optuženi navodi da se ne protivi redigovanju paragrafa 6, 10 i "prvog paragrafa" 11 Izvještaja o streljačkom naoružanju, ali da paragraf 9 i "drugi paragraf" 11 treba zadržati jer su oni u okviru Poparićevog stručnog znanja.³⁵

12. Optuženi tvrdi da je Prilog izvještaju "stvarni" dodatak Izvještaju o streljačkom naoružanju, a ne pokušaj da se nakon isteka roka za objelodanjivanje izvještaja vještaka uvede novi izvještaj.³⁶ Budući da Poparić neće svjedočiti do kraja aprila 2013., tužilaštvo će, tvrdi optuženi, imati dovoljno vremena da se pripremi za njegovo unakrsno ispitivanje i neće mu biti nanesena šteta.³⁷ Optuženi tvrdi da je tužilaštvu bilo dopušteno da predoči dokaze o incidentima koji nisu navedeni u prilogima Optužnici kako bi pokazalo postojanje obrasca i dokazalo "neselektivnu upotrebu sile u Sarajevu" u periodu na koji se odnosi Optužnica i da se Prilog izvještaju odnosi na incidente snajperskog djelovanja koji su se desili u tom periodu.³⁸ Prema tvrdnji optuženog, predloženi dokazi su relevantni za dokazivanje "postojanja obrasca pripisivanja [bosanskim] Srbima incidenata snajperskog djelovanja za koje oni nisu mogli biti odgovorni, što se može pokazati".³⁹

13. U vezi s argumentom tužilaštva da Izvještaj o nedosljednostima sadrži analizu incidenata koji nisu navedeni u prilogima Optužnici, optuženi tvrdi da on ima pravo da, u okviru prigovora u vezi sa stručnim znanjem vještaka tužilaštva, pokaže da su oni došli do pogrešnih zaključaka.⁴⁰ Naposljetku, optuženi tvrdi da tužilaštvo, ako bude smatralo da se tokom dokaznog postupka odbrane pojavio "neočekivani novi materijal" koji se tiče njegovih vještaka, može da pozove svjedoke u svrhu pobijanja.⁴¹

II. Mjerodavno pravo

14. Pravilo 94*bis*, koje je opšte pravilo u vezi s izvještajima vještaka, predviđa sljedeće:

- (A) Potpuna izjava i/ili izvještaj svakog vještaka koga poziva strana u postupku objelodanjuje se u roku koji odredi pretresno vijeće ili pretpretresni sudija.

³³ Odgovor, par. 8–10.

³⁴ Odgovor, par. 12, gdje se pominju Dorothea Hanson, Christian Nielsen i Patrick Treanor.

³⁵ Odgovor, par. 15. U Odgovoru se upućuje na "prvi paragraf 11" i "drugi paragraf broja 11". Vijeće je mišljenja da se u Odgovoru upućuje na prve dvije i posljednje dvije rečenice tog paragrafa.

³⁶ Odgovor, par. 17.

³⁷ Odgovor, par. 17.

³⁸ Odgovor, par. 18.

³⁹ Odgovor, par. 18.

⁴⁰ Odgovor, par. 19.

⁴¹ Odgovor, par. 20.

- (B) U roku od trideset dana od objelodanjivanja izjave i/ili izvještaja vještaka, ili u roku koji odredi pretresno vijeće ili pretpretresni sudija, suprotna strana će dostaviti službenu obavijest o sljedećem:
- (i) da li prihvata izjavu i/ili izvještaj vještaka; ili
 - (ii) da li vještaka želi unakrsno ispitati; i
 - (iii) da li osporava kvalifikovanost svjedoka kao vještaka, ili relevantnost cijele izjave i/ili izvještaja ili nekog njihovog dijela, navodeći koje dijelove osporava.
- (C) Ako suprotna strana prihvati izjavu i/ili izvještaj vještaka, tu izjavu i/ili taj izvještaj pretresno vijeće može uvrstiti u spis, a da se svjedok ne pozove da lično svjedoči.

15. Na izvještaje vještaka primjenjuju se opšti kriteriji prihvatljivosti navedeni u pravilu 89.⁴² Pravilo 89(C) predviđa da vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost. Da bi vijeće moglo ocijeniti dokaznu vrijednost izvještaja vještaka, u fazi prihvatanja dokaza traži se minimum transparentnosti korištenih izvora i metoda.⁴³ Nadalje, shodno pravilu 89(D), ta dokazna vrijednost ne smije biti uvelike nadmašena potrebom da se osigura pravično suđenje.⁴⁴

16. Pored toga, u vezi s prihvatanjem izvještaja vještaka u praksi Međunarodnog suda je utvrđeno da predloženi svjedok mora biti kvalifikovan kao vještak i da sadržaj izvještaja ili izjava vještaka mora biti u okviru njegovog priznatog stručnog znanja.⁴⁵ Vijeće napominje da je vještak osoba koja, zahvaljujući nekom specijalističkom znanju, vještini ili osposobljenosti, vijeću može pomoći da shvati ili riješi neko sporno pitanje.⁴⁶ Kada utvrđuje da li neki konkretni svjedok zadovoljava taj kriterijum, vijeće može uzeti u obzir njegove ranije i sadašnje funkcije i profesionalno iskustvo oslanjajući se na njegovu biografiju, kao i naučne radove, druge publikacije, odnosno sve druge informacije relevantne za tog svjedoka.⁴⁷ Jedna od razlika između vještaka i svjedoka o činjenicama ogleda se u tome da vještak zahvaljujući svojim kvalifikacijama može davati mišljenja i izvoditi zaključke, u granicama svog stručnog znanja, i predočavati ih vijeću.⁴⁸

⁴² Odluka po Zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaza osam vještaka na osnovu pravila 92bis i 94bis, 9. novembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 9. novembra 2009.), par. 14; *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.2, Odluka po Zajedničkoj interlokutornoj žalbi odbrane u vezi sa statusom Richarda Butlera kao svjedoka vještaka, 30. januar 2008. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Popović*), par. 22; *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-T, Odluka u vezi s prihvatanjem izvještaja vještaka Ratka Škrbića s izdvojenim mišljenjem sudije Mindue i suprotnim mišljenjem sudije Nyambe, 22. mart 2012. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*), par. 12.

⁴³ *Tužilac protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Odluka po Zahtjevu za prihvatanje izvještaja vještaka Geoffreya Corna, 22. septembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Gotovina*), par. 5.

⁴⁴ Odluka od 9. novembra 2009., par. 14.

⁴⁵ Odluka po žalbi u predmetu *Popović*, par. 21; Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 5.

⁴⁶ Odluka po žalbi u predmetu *Popović*, par. 27; Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 5.

⁴⁷ *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-T, Odluka u vezi s kvalifikovanošću Reynauda Theunensa kao vještaka, 12. februar 2008.; *Tužilac protiv Vlastimira Dorđevića*, predmet br. IT-05-87/1-T, Odluka po Obaveštenju odbrane na osnovu pravila 94bis, 5. mart 2009., par. 6; Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 14.

⁴⁸ Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 14.

Svjedočenjem vještaka smatraće se samo onaj dio dokaza koji se temelji na njegovom specijalističkom znanju, vještinama ili osposobljenosti.⁴⁹

III. Diskusija

A. Kvalifikovanost Poparića kao vještaka u vezi sa streljačkim naoružanjem

17. CV penzionisanog potpukovnika JNA Poparića pokazuje da je on 1980. diplomirao mašinstvo na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu.⁵⁰ Otprilike u isto vrijeme, Poparić je prošao obuku "rukovanja i održavanja svog postojećeg streljačkog naoružanja u bivšoj JNA" na Vojnoj akademiji JNA u Zagrebu. Prije toga, 1976. godine, bio je na praksi u jednoj fabrici, gdje se "bliže upoznao sa kompletnim procesom proizvodnje streljačke municije i ispitivanjem iste". Pored toga, u toku službe u vojsci, svake godine je prolazio redovnu obuku i provjeru gađanja iz streljačkog naoružanja.⁵¹ CV nadalje pokazuje da je Poparić više od 20 godina radio kao vodeći konstruktor na konstrukciji protivoklopne municije u jednom preduzeću i kao vodeći istraživač na ispitivanju konstrukcije artiljerijske municije u Tehničkom opitnom centru u Beogradu.⁵² Uzimajući u obzir sve te faktore zajedno, Vijeće je mišljenja da Poparić s obzirom na svoje radno iskustvo, kao i svoje školovanje, ima dovoljno stručnog znanja u vezi sa streljačkim naoružanjem. Shodno tome, Vijeće se uvjerilo da se može smatrati da je on kvalifikovan kao vještak u smislu pravila 94bis i da stoga može biti pozvan da svjedoči u tom svojstvu.

B. Izvještaj o streljačkom naoružanju

18. Tužilaštvo alternativno traži da se, u slučaju da Vijeće bude smatralo da je Poparić kvalifikovan kao vještak, iz Izvještaja o streljačkom naoružanju izuzmu paragrafi 6, 9, 10 i 11. Budući da se optuženi ne protivi tome da se paragrafi 6 i 10 rediguju u cijelosti, taj konkretan zahtjev je bespredmetan.

19. Vijeće napominje da u paragrafu 9 Poparić, kako kaže, daje analizu jednog demografskog dokumenta pripremljenog za potrebe predmeta protiv Stanislava Galića (dalje u tekstu: predmet *Galić*), u kojem su navedene žrtve snajperskog djelovanja usmjerenog protiv civilnog stanovništva Sarajeva u periodu od avgusta 1992. do septembra 1994. godine.⁵³ Poparić takođe analizira jedan

⁴⁹ *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-T, Odluka po Podnesku tužilaštva kojim se dostavlja izveštaj veštaka profesora Smilje Avramov, na osnovu pravila 94bis, 9. novembar 2006., par. 12.

⁵⁰ CV, str. 4.

⁵¹ To naoružanje uključuje "pištolj kalibra 7,36 mm, pištolj kalibra 7,36 mm, automatski pištolj kalibra 7,63 mm (Škorpion), automatsku pušku M-70 (takozvani kalašnjikov), kao i poluautomatsku pušku M-59 kalibra 7,62 mm". V. CV, str. 5.

⁵² CV, str. 5-6.

⁵³ Izvještaj o streljačkom naoružanju, par. 9 (gdje se kaže da u tom dokumentu, koji su sačinili "služben[i] organ[i] BiH", nema "podataka za stradale u toku 1993. god.").

objavljeni spisak poginulih u Sarajevu u kojem, međutim, u većini slučajeva nije navedena tačna lokacija na kojoj su se desili incidenti u kojima su ti ljudi poginuli.⁵⁴ On zaključuje da ta analiza pokazuje da su vlasti Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: BiH) nastojale da dio vojnih žrtava prikažu kao civilne žrtve, te da se "podrazumevalo da su sve žrtve stradale od streljačke vatre otvorene sa teritorije pod kontrolom Vojske Republike Srpske i da se nije vodilo računa da li je postojala mogućnost da ta lica budu pogođena sa položaja Vojske Republike Srpske".⁵⁵ Ta analiza ne odražava Poparićevo specijalističko znanje, vještine ili osposobljenost niti "posebn[i] sku[p] ideja ili koncepata za koji se očekuje da je van okvira znanja laika".⁵⁶ Shodno tome, Vijeće zaključuje da paragraf 9 treba izuzeti iz izvještaja.

20. Što se tiče paragrafa 11, Vijeće na početku napominje da se optuženi ne protivi redigovanju prve dvije rečenice. Međutim, Vijeće je mišljenja da taj paragraf treba sagledati u cijelosti. U prve dvije rečenice tog paragrafa Poparić kaže da postoje dokazi da je, kada je novembru 1994. hotel "Holiday Inn" na Marindvoru pogodio kumulativni projektil, taj hotel gađala Armija Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: ABiH).⁵⁷ Prilikom donošenja tog zaključka, Poparić navodi da je, "[n]a osnovu jasnog traga kumulativnog mlaza [policija BiH] odredil[a] [...] da je projektil doleteo po azimutu od 138°. Kada se ucrtaju pravci od 138° iz krajnjih tačaka hotela Holiday Inn vidi se da se između tih pravaca nalaze zgrade Izvršnog veća i Skupštine BiH."⁵⁸

21. S tim u vezi, Vijeće podsjeća da je ranije dopuštalo izvođenje dokaza vezanih za incidente i događaje u Sarajevu koji nisu navedeni u jednom od priloga Optužnici, i to zato što se putem njih može dokazivati da su ispunjeni opšti uslovi za zločine protiv čovječnosti ili da su ostvarena obilježja nekog od djela u osnovi.⁵⁹ Analiza izložena u paragrafu 11, po mišljenju Vijeća, ne spada u tu kategoriju jer nema mnogo uticaja na ovaj predmet. Optuženi je tokom unakrsnog ispitivanja jednog svjedoka tužilaštva i sam priznao da taj incident nije relevantan za optužbe iz Optužnice.⁶⁰ Iako su u drugom dijelu tog paragrafa iznesene Poparićeve kalkulacije i podaci o uglovima, Vijeće za cijeli taj paragraf smatra da mu ne bi bio od pomoći prilikom rješavanja spornih pitanja u ovom predmetu. Shodno tome, Vijeće zaključuje da paragraf 11 treba izuzeti iz Izvještaja o streljačkom naoružanju.

⁵⁴ Izvještaj o streljačkom naoružanju, par. 9.

⁵⁵ Izvještaj o streljačkom naoružanju, par. 9.

⁵⁶ Odluka po žalbi u predmetu *Popović*, par. 27.

⁵⁷ Vijeće napominje da Poparić u drugoj rečenici paragrafa 11 govori o 1995., umjesto od 1994. godini. Međutim, Vijeće, na osnovu izvještaja Ministarstva unutrašnjih poslova BiH o uviđaju i vještačenju tragova eksplozije na koji se poziva u tom paragrafu, smatra da se navedeni incident dogodio u novembru 1994. godine.

⁵⁸ Izvještaj o streljačkom naoružanju, par. 11 (fusnota izostavljena).

⁵⁹ V. npr. T. 5480–5481 (19. juli 2010.).

⁶⁰ V. T. 9057–9058 (4. novembar 2010.).

C. Prilog izvještaju

22. U Prilogu izvještaju citira se posljednja rečenica paragrafa 9 Izvještaja o streljačkom naoružanju⁶¹ i kaže da je u njemu "dato [...] nekoliko takvih slučajeva na području Alipašino Polja 'B' faza i području Vojničkog Polja, s namerom da se ukratko ilustruju primeri nekritičkog prebacivanja odgovornosti na Vojsku Republike Srpske za sve incidente na području Sarajeva" i da je područje faze "B" odabrano "sasvim slučajno".⁶² Vijeće je gore zaključilo da paragraf 9 Izvještaja o streljačkom naoružanju, kojem je Prilog izvještaju navodno dopuna, treba izuzeti zbog toga što ne ulazi u domen Poparićevog stručnog znanja.⁶³ Shodno tome, Prilog izvještaju treba izuzeti i samo na toj osnovi.

23. Međutim, Vijeće je, potpunosti radi, razmotrilo sadržaj cjelokupnog Priloga izvještaju. Od 11 incidenata o kojima se u njemu govori, samo je jedan direktno vezan za Optužnicu, naime, incident F-9 iz priloga Optužnici. U Prilogu izvještaju daje se detaljna analiza nekoliko incidenata koji nisu navedeni u prilogima Optužnici i u vezi s njima se zaključuje da je projektil, odnosno granata ispaljen s područja pod kontrolom ABiH.⁶⁴ Kad je riječ o analizi incidenata 4–5 i 7, u izvještaju se samo prenose zaključci iz prvostepene presude u predmetu *Galić*, dok se u okviru analize jednog incidenta razmatra nekoliko istražnih dokumenata.⁶⁵ Kao što je već rečeno, u ovom predmetu je bilo dopušteno da se izvedu određeni dokazi o incidentima u Sarajevu koji nisu navedeni u prilogima Optužnici. Međutim, Vijeće je takođe istaklo da svjedočenja vještaka "moraju u najvećoj mogućoj mjeri biti usredsređena na pitanja koja su direktno relevantna za Optužnicu"⁶⁶ i da "detaljni dokazi o konkretnim incidentima koji nisu navedeni u Optužnici ili njenim prilogima nisu od pomoći".⁶⁷ U svjetlu toga, Vijeće smatra da mu detaljna analiza iz Priloga izvještaju vezana za incidente koji nisu navedeni u prilogima Optužnici ne bi bila ni od kakve pomoći prilikom ocjenjivanja dokaza koji su tiču incidenata iz priloga Optužnici u ovom predmetu. Pored toga, dijelovi Priloga izvještaju u kojima se samo rezimiraju dijelovi prvostepene presude u predmetu *Galić* nisu posebno relevantni za domen Poparićevog stručnog znanja. Detaljna analiza tih incidenata koji nisu navedeni u prilogima Optužnici pritom očigledno izlazi iz okvira Izvještaja o streljačkom naoružanju.

⁶¹ V. gore, par. 19. Vijeće napominje da se posljednji dio paragrafa 9 nalazi na str. 32–33 Izvještaja o streljačkom naoružanju, a ne na str. 40, kako se navodi u Prilogu izvještaju.

⁶² Prilog izvještaju, par. 1.

⁶³ V. gore, par. 19.

⁶⁴ Prilog izvještaju, incidenti 1, 2, 3, 6 i 8.

⁶⁵ Prilog izvještaju, incident 10.

⁶⁶ T. 21486 (17. novembar 2011.).

⁶⁷ T. 5480 (19. juli 2010.).

24. Naposljetku, u kratkom odjeljku o incidentu F-9 iz priloga Optužnici samo se upućuje na zaključke iz Izvještaja o streljačkom naoružanju.⁶⁸ Budući da se u toj rečenici ne daje nikakva analiza, Vijeće smatra da je ona suvišna i da nije opravdano da se Prilog izvještaju zadrži samo zbog nje.

25. Shodno tome, Vijeće zaključuje da Prilog izvještaju treba izuzeti. Vijeće stoga neće donositi odluku o tome da li je u interesu pravde da se dopusti kasno objelodanjivanje tog izvještaja.

D. Izvještaj o nedosljednostima

26. Vijeće napominje da u odjeljku A1 Izvještaja o nedosljednostima Poparić, umjesto da osporava konkretnu metodologiju ili tehniku koju je Zečević koristio u analizi incidenata iz priloga Optužnici, komentariše Zečevićeve ranije izjave i osporava njegovu opštu vjerodostojnost kao vještaka. Ta diskusija ne odražava konkretno Poparićevo specijalističko znanje iz oblasti streljačkog naoružanja. Zečevićeve navodne ranije izjave čija analiza se daje u tom odjeljku Izvještaja o nedosljednostima nisu uvrštene u spis i stoga ne postoji dokazna osnova za ocjenu analize iz odjeljka A1. Vijeće se nije uvjerilo da bi mu taj dio izvještaja pomogao prilikom ocjenjivanja Zečevićevog stručnog znanja. Vijeće stoga zaključuje da odjeljak A1 treba izuzeti iz izvještaja.

27. Odjeljak A2 sadrži Poparićevu analizu jednog izvještaja čiji je Zečević koautor i diskusiju o pet incidenata koji nisu navedeni u priložima Optužnici.⁶⁹ Taj izvještaj, koji je dostupan samo na b/h/s-u, korišten je samo tokom unakrsnog ispitivanja Zečevića.⁷⁰ Međutim, on nije dio sudskog spisa i stoga ne postoji dokazna osnova za ocjenu analize iz odjeljka A2. Vijeće smatra da mu analiza neprihvaćenog Zečevićevog izvještaja o incidentima koji nisu navedeni u priložima Optužnici neće pomoći prilikom utvrđivanja njegove vjerodostojnosti kao vještaka. Vijeće stoga zaključuje da odjeljak A2 treba izuzeti iz izvještaja.

28. U odjeljku A4 se govori o jednom dokumentu čiji je Zečević autor, a koji se tiče incidenta granatiranja u Tuzli iz maja 1995. godine.⁷¹ Taj dokument nije izvještaj vještaka kao takav, nego dokument u programu *PowerPoint* koji je Zečević izradio za potrebe jednog predmeta pred Sudom BiH.⁷² Optuženom je bilo dopušteno da se tim dokumentom koristi prilikom unakrsnog ispitivanja Zečevića o tom konkretnom incidentu.⁷³ Međutim, taj materijal nije uvršten u spis u ovom

⁶⁸ Prilog izvještaju, str. 40.

⁶⁹ Dokument s brojem 1D03282 na osnovu pravila 65ter.

⁷⁰ T. 12210–12213 (22. februar 2011.); T. 12233–12234 (23. februar 2011.).

⁷¹ V. Izvještaj o nedosljednostima, str. 80, 108 (gdje se takođe tvrdi da u tom Zečevićevom dokumentu analiza nije urađena "korektno prema pravilima nauke i struke").

⁷² Izvještaj o nedosljednostima, par. 35.

⁷³ Dokument s brojem 1D03277 na osnovu pravila 65ter; T. 12362–12372 (24. februar 2011.).

predmetu i stoga ne postoji dokazna osnova za ocjenu analize iz odjeljka A4. Nadalje, Vijeće je mišljenja da mu tako detaljna analiza incidenta kakva je izložena u tom odjeljku neće dodatno pomoći prilikom ocjenjivanja Zečevićeve vjerodostojnosti i pouzdanosti njegovih izvještaja. Vijeće stoga zaključuje da odjeljak A4 treba izuzeti iz izvještaja.

29. Naposljetku, u odjeljku B1 Poparić osporava Higgsovo stručno znanje i bavi se incidentom granatiranja u Livanjskoj ulici u novembru 1994. godine. Poparić u tom kontekstu analizira jedan od Higgsovih izvještaja koji nije uvršten u spis u ovom predmetu.⁷⁴ Ni ovdje ne postoji dokazna osnova za ocjenu tog dijela izvještaja. Pored toga, kao što tužilaštvo s pravom ističe, Higgs o tom incidentu koji nije naveden u prilogima Optužnici nije govorio u svom izvještaju vještaka, kao ni u svom svjedočenju. Vijeće se nije uvjerilo da će mu Poparićeva analiza pomoći prilikom ocjenjivanja Higgsove vjerodostojnosti i pouzdanosti njegovih izvještaja. Vijeće stoga zaključuje da odjeljak B1 treba izuzeti iz izvještaja.

E. Završne napomene

30. Naposljetku, Vijeće napominje da je Poparić u okviru analize incidenata iz priloga Optužnici sadržane u Izvještaju o streljačkom naoružanju davao komentare o pitanjima koja nisu vezana za njegovo stručno znanje iz oblasti streljačkog naoružanja, kao što su vjerodostojnost i pouzdanost svjedoka o činjenicama, autentičnost medicinske i policijske dokumentacije, vrijeme primopredaje dužnosti u ABiH, lokacija jednog izvora, vrijeme posjeta u bolnici i ožiljak na tijelu žrtve snajperskog djelovanja.⁷⁵ Vijeće podsjeća da se relevantnost, dokazna vrijednost i pouzdanost izvještaja vještaka stvarno utvrđuju nakon što se dotični svjedok dovede da svjedoči i nakon što ga druga strana unakrsno ispita.⁷⁶ U svjetlu toga, ako redigovane verzije Izvještaja o streljačkom naoružanju i Izvještaja o nedosljednostima na kraju budu prihvaćene, Vijeće će im pridati težinu koja je primjerena s obzirom na domen Poparićevog stručnog znanja.

⁷⁴ Dokument s brojem 10253 na osnovu pravila 65ter.

⁷⁵ V., npr., Izvještaj o streljačkom naoružanju, par. 40, 46, 65, 70, 73, 75, 80, 132, 151, 169.

⁷⁶ V. Odluka o dokazima Roberta Donije, 19. februar 2010., par. 7.

IV. Dispozitiv

Shodno tome, Vijeće, na osnovu pravila 89 i 94*bis* Pravilnika, ovim

- a) djelimično **ODOBRAVA** Zahtjev;
- b) **ZAKLJUČUJE** da Mile Poparić može svjedočiti kao vještak;
- c) **NALAŽE** da se paragrafi 6, 9, 10 i 11 Izvještaja o streljačkom naoružanju i odjeljci A1, A2, A4 i B1 Izvještaja o nedosljednostima izuzmu i da se prije početka Poparićevog svjedočenja u *e-court* unesu redigovane verzije tih izvještaja;
- d) **NALAŽE** da se Prilog izvještaju izuzme; i
- e) **ODBIJA** ostatak Zahtjeva.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/

sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući sudija

Dana 12. marta 2013.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]